

เมือง

Macaranga tanarius (L.) Mu"ll.Arg.

EUPHORIACEAE

ไม้ตัน ขนาดเล็ก สูงได้ถึง 12(20) เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มกลม กิ่งตัน (ไม่มีมิตาคายอยู่) ใน กว้าง 6-18 เซนติเมตร ไม่จักเป็นพุ (อาจมีปลายแหลมสั้น 3 ปลาย) รูปไข่ ปลายแหลมหรือเรียวแหลม โคนกลม กันปิด โดยมีก้านใบเบนติดลีกจากขอบใบ 4 เซนติเมตร ขอบจักซี่ฟันเล็ก แต่ขอบไม่โค้งกลับ ยอดอ่อนมีขนคล้ายเส้นไหม ละเอียด ใบแก่คล้ายกระดาษหรือหนังบาง ด้านบนสีเขียวชุ่ม ด้านล่างสีเทาอมฟ้าจาง (มีนาล) มีต่อมเล็ก สีเข้มหรือสีทอง ก้านใบยาว 5-20 เซนติเมตร มีนาล มีขนละเอียดอย่างน้อยที่ปลายยอด ทุ่งใบยาว 10-25 มิลลิเมตร ปลายเรียวแหลม ดอกเพศผู้เป็นช่อแทรกแขนงแคบ ยาว 10-20 เซนติเมตร ตามจ่ามใบ ในประคล้ายทุ่งใบยาวได้ถึง 8 มิลลิเมตร ที่โคนกิ่งใบประกอบอย่างกว้างได้ถึง 3 มิลลิเมตร ยาวได้ถึง 6 มิลลิเมตร สีเขียวอ่อน ปลายรุ่งริ่ง เว้าเข้าใน เนื้อคล้ายกระดาษมักติดทน มีดอก 6(14) ดอก ต่อหนึ่งประดับย่อย ก้านดอกยาว 1-1.5 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงแยก เกสรเพศผู้มี 6-7 อัน ดอกเพศเมียมีช่อแทรกแขนงน้อยกว่า นอกนั้นคล้ายดอกเพศผู้ ผลกว้างประมาณ 10 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 6 มิลลิเมตร (เฉพาะตัวผล) ก้านผลยาว 2 มิลลิเมตร ออกรดไปทางปลายยอด มีใบประดับคล้ายใบขอบจักซี่ฟัน ช่อห้อยยาว 4-16 เซนติเมตร มีพุตัน 2(3) พุ ด้านบนมีหินมาเล็กเรียว ยาวได้ถึง 14 มิลลิเมตร มีผงเหนียวสีเทาอ่อนหรือสีออกเหลืองอยู่ทั่วไป ยกเว้นบนหินมากลีบเลี้ยงเล็กที่โคนปลายมีก้านเกรสรเพศเมียมีเล็กเรียวยาว 5 มิลลิเมตร พับในป่ารุ่นและซ่องว่างในป่าดิบทึ่ด

ข้อมูลข้างต้น : ไรมอน การ์เตเนอร์ พิมดา ลีกอธิสุนทร ก่อการค้า ขบวนอุด นำไปทางคดี ที่มีพืชครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์ปีที่ 2559. 792 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

เม่าขันใบใหญ่

Antidesma tomentosum Blume

PHYLLANTHACEAE

ไม้พุ่มหรือไม้ต้นเล็ก พบน้อยที่สูงได้ถึง 17 เมตร สีน้ำตาลอมเทาถึงสีน้ำตาลเข้ม เรียบหรือแตกห芽ๆ ในกว้าง 5-12 เซนติเมตร ยาว 15-30 เซนติเมตร อาจพบได้กว้างถึง 25 เซนติเมตร ยาวถึง 55 เซนติเมตร รูปรีถึงค่อนข้างรูปไข่กลับหรือรูปปี泻 ปลายเรียวแหลมยาวหรือแหลม โคนแหลมหรือรูปหัวใจ ยอดอ่อนมีสีสนิมเทา แผ่นใบแก่เมื่อนสีสนิมอย่างน้อยที่สุดบนเส้นใบด้านบน ด้านล่างเมื่อนสีสนิมทั่วไป เส้นใบแบบหรือเป็นร่องตื้น ด้านบน มีเดถึง 22 คู่ อยู่ชิดกัน เส้นใบย่อยเป็นขั้นบันไดชิดกัน ก้านใบยาว 0.3-1.5 มิลลิเมตร มีขนหนาแน่น อย่างน้อยเมื่ออ่อน ทูใบติดหนาแนด 6-25 มิลลิเมตร แคบแหลม หรือรูปคล้ายเดียว กว้างประมาณ 10 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 35 มิลลิเมตร คล้ายใบ ดอก ออกเป็นช่อตามซอกใบ แกนกลางมีเม็ดสีสนิม กลีบเลี้ยง จักลึกถึงโคนกลีบ เป็นพุ 4-6 พุ กว้าง 0.5-1 มิลลิเมตร มีขนด้านนอก ด้านในกลีบ ดอกตัวผู้ประมาณ 1.5 มิลลิเมตร ไม่มีก้านดอก ออกเป็นช่อไม่แตกกิ่งช่อดอกยาว 6-14 มิลลิเมตร พบน้อยที่มี 2-3 ช่อ อยู่ด้วยกัน ดอกแน่นอยู่ชิดติดกัน ฐานฐานดอกคล้ายหมอน เกลี้ยงหรือมีขันล้อม รอบโคนก้านเกสรตัวผู้และรังไข่เป็นหมัน เกสรตัวผู้ 4-6 อัน ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร รังไข่เป็นหมันยาวประมาณ 0.3 มิลลิเมตร มีขน ดอกตัวเมียมีขนาด 1.5-2 มิลลิเมตร ไม่มีก้านดอกหรือก้านดอกล้ม ยาวได้ถึง 0.5 มิลลิเมตร ช่อดอกยาว 10-30 เซนติเมตร ฐานฐานดอกสั้นกว่าพุกลีบเลี้ยง แต่เห็นได้ชัด เกลี้ยงหรือมีขัน รังไข่มีขนแน่น ก้านเกสรตัวเมียติดที่กิ่งปลาย ยอดเกสรตัวเมียมี 3-8 อัน สีแดงสด ผล กว้าง 5-8 มิลลิเมตร ยาว 9-15 มิลลิเมตร (พบน้อยที่กว้างถึง 9 มิลลิเมตร ยาวได้ถึง 20 มิลลิเมตร ก้านผลยาว 23 มิลลิเมตร ออกเป็นช่อยาว 10-35 มิลลิเมตร คล้ายผลมะม่วง บางทีโคนเบี้ยวเห็นชัด มีก้านเกสรตัวเมียติดที่ด้านข้างหรือค่อนข้างปลายปลายมักเป็นจะงอย มีขนเมื่ออ่อน พบทวีปในป่าดิบที่ต่ำ ริมฝั่งแม่น้ำ ป่าพรุน้ำจืด

ข้อมูลข้างต้น : ภารก์วนคร, ไชยอน โนบากาที่ แผ่น 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อิมคินพร์พรินต์ส์แอนด์พับลิชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : สุนีย์จันและพัฒนาวดีกรุณอุทัยานมนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

เม่าไข่ปลา

Antidesma ghaesembilla Gaertn.

PHYLLANTHACEAE

ไม้พุ่มหรือไม้ต้นเล็ก พบน้อยที่สูงได้ถึง 20 เมตร เปลือก สีน้ำตาล แตกแనวตั้ง มีเส้นใย เปลือกในสีแดง ใน กว้าง 2-5 เซนติเมตร ยาว 4-10 เซนติเมตร รูปไข่ ปลายกลมหรือเว้า โคนกลมรูปหัวใจหรือกึ่งรูปไข่ ปลายและ โคนแหลม ยอดอ่อนสีอมชมพู มีขน ใบแก่สีเขียวเข้ม เกลี้ยง หรือมีขันตามขอบใบและบนเส้นกลางใบด้านล่าง เส้นกลางใบแบน เส้นใบ 6-7 คู่ เส้นใบย่อยเป็นร่องแหลมเบี้ยด ก้านใบยาว 0.2-1.2 เซนติเมตร เมื่ออ่อนมีขน หุบใบขนาด 3-6 มิลลิเมตร รูปแบบแคบ ร่วงเร็ว ดอก ออกเป็นช่อแทรกกิ่งก้านมากที่ซอกใบ แกนกลางมีขนสีนินิม กลีบเลี้ยงแยก 4-6 กลีบ ขนาดน้อยกว่า 1 มิลลิเมตร มีขนด้านนอก ด้านในกลีบ ดอกเพศผู้ขนาด 2-3 มิลลิเมตร ไม่มีก้านดอก ช่อดอกยาว 4-8 เซนติเมตร ฐานฐานดอกจักเป็นพุ แยกกัน 4-6 พุ เกลี้ยง เกสรเพศผู้มี 4-6 อัน ยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร รังไข่เป็นหมัน มีขน ดอกเพศเมียขนาด 1.5-2 มิลลิเมตร ก้านดอกยาว น้อยกว่า 1 มิลลิเมตร ช่อดอกยาว 2-3 เซนติเมตร ฐานฐานดอกรูปถ้วย สันกว่ากลีบเลี้ยง เกลี้ยงหรือมีขนที่ขอบ รังไข่มีขน ก้านเกสรเพศเมียเกลี้ยง ติดเยื่องที่ปลายยอดเกสรเพศเมียมี 3 (หรือ 2-5) อัน ผล กว้างประมาณ 3 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 4 มิลลิเมตร ก้านผลยาวน้อยกว่า 1 มิลลิเมตร ช่อดอก ยาว 4-7 เซนติเมตร กลมหรือ รูปเหลี่ยม ก้านเกสรเพศเมียติดกับปลายผล ไม่เบี้ยว มีขน พบรตามชายป่า ด้านหลังป่าชายเลน และป่าชายหาด

ข้อมูลอ้างอิง : การคุณคร, ไนมอน นิปปากาishi เด้ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพ : อุรินทร์พรรัตน์และพันธุ์ชั้น, จำกัด (มหาชน), 2561, 880 หน้า
ภาพประกอบ : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/special-pages/plant-detail.aspx?id=3545>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

โมก

Wrightia pubescens R.Br.

APOCYNACEAE

ชื่อพื้นเมือง : โมก, โมกเกือ, โมก, โมกมัน

ไม้ทึบ หรือไม้ต้น สูงถึง 15 เมตร เปลือกหนา สีน้ำตาล แก่หรือเทา แตกลึก ใน รูปเบี้ยงรูปไข่กลับ กว้าง 1.5-5 เซนติเมตร ยาว 3-12 เซนติเมตร ปลายส่วนโคนทู่หรือ สลับ ในแก้มีขันแน่นด้านล่าง ก้านใบยาว 0.3-0.8 เซนติเมตร ดอก สีขาวหรือครีมหรือสีอกชมพู ช่อแตก แขนงยาว 4-7.5 เซนติเมตร ก้านดอกยาว 4-10 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงยาว 3.5 มิลลิเมตร รูปปีช่ ปลายทู่ หรือแหลม มีต่อมที่โคนด้านใน หลอดกลีบดอกยาว 3-7 มิลลิเมตร เกลี้ยง พุกเล็บดอกยาว 9-28 มิลลิเมตร รูปขอบ ขนาน ปลายทู่หรือกลม มีขัน ปากหลอดมีรยางค์ 10 อัน รูปแบบ ติดทั้งบนพุกเล็บและระหว่าง พุกเล็บความยาว เท่ากับเกรสรเพศผู้ เกรสรเพศผู้อันที่ติดระหว่างพุกเล็บจะ สั้นกว่าและปลายแตกเป็นจ่ำม เกรสรเพศผู้ติดที่ปากหลอด โผล่พ้นหลอด ก้านชูอับเรณูยาว 1-2 มิลลิเมตร อับเรณู ยาว ประมาณ 7 มิลลิเมตร มีขันหั้งสองด้าน รังเขียวยาว 2 มิลลิเมตร มี 2 อันติดกันตรงกลาง ก้านเกรสรเพศเมียยาว 10 มิลลิเมตร ผล ยาว 10-38 เซนติเมตร เชื่อมติดกัน เป็นคู่ แก่แตกแยกกัน ไม่มีช่องอากาศ มีขันละอียด เมล็ด รูปแบบ รูป กว้าง 1-2.5 มิลลิเมตร ยาว 10-16 มิลลิเมตร ผล ยาว 10-40 มิลลิเมตร พบร้าบเป็นภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : การ์เดนอร์, ไชนอน พินดา ลิตวิธุนทร กองการค้า ขยายตัด นิพัทธ์กัรรัชช์ 1-กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คู่ไป. 2558. 768 หน้า

ภาษาไทย : ภาษาไทยและพื้นบ้านทั่วภูมิภาคที่ใช้ในประเทศไทย

ภาพฝีมือท่านชัย : ราชันย์ ญุ่ญา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้กเหลือง

Wrightia laevis Hook.f.

APOCYNACEAE

ไม้กเหลือง หรือไม้ตันเล็ก สูง 10 เมตร เปลือก สีน้ำตาลอ่อน ครึ่งถึงน้ำตาลเข้ม เกลี้ยง มีช่องอากาศกลมบุบ ใน รี หรือรูปไข่กลับ กว้าง 1.4-5.5 เซนติเมตร ยาว 3-17 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนทู่หรือสอบแคบ เกลี้ยง เส้นใบ 4-8 คู่ ก้านใบยาว 0.3-0.7 เซนติเมตร ดอก ลี เหลืองอ่อนถึงสีส้มอมชมพู กลิ่นหอมอ่อน ออกเป็นช่อ แตกกิ่งกว้าง ยาว 1.8-3.5 เซนติเมตร เกลี้ยง มีก้าน ดอกเล็กเรียว ยาว 1-2 เซนติเมตร กลีบ เลี้ยง ยาว 1 มิลลิเมตร มีต่อมใหญ่ที่โคนด้านใน กลีบดอกรูปกล้วย หลอดกลีบดอกสั้น ยาว 1-2 มิลลิเมตร พุกกลีบดอกยาว 6-9 มิลลิเมตร ปลายกลีบมนต์ 3 ชั้นติด บนพุกกลีบ รายางคันนี้เชื่อม กันระหว่างพุกกลีบและจักลีก เกสรเพศผู้ติดที่ปากหลอด กลีบ ก้านเกสรเพศผู้ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร อับ แรงยาว 4-6 มิลลิเมตร สีส้มอ่อน ปลายมียางขาว มี 2 รังไข่แยกกัน ก้านเกสรเพศเมียยาวประมาณ 4 มิลลิเมตร ผล กว้าง 0.5 เซนติเมตร ยาว 16-22 เซนติเมตร ออกเป็นคู่ ไม่เชื่อม กัน เกลี้ยง ไม่มีช่อง อากาศ เมล็ดยาว 2 เซนติเมตร รูปแบบแคบ มีกระฉูก ขนใหญ่ยาว 3.3-4 เซนติเมตร ไม้ขั้นล่างในป่าดิบที่ต่ำ หรือป่าดิบ-ป่าไผ่ สูงถึง 500 เมตร บางทีพบรากอนปุ่น พบรากอนปุ่นในภาคสมุทร มาเลเซีย

ข้อมูลอ้างอิง : การค้นเครื่อง, โฆษณา พัฒนา สังกัดศูนย์ ก่อการค้า ขยายอุดม ไม้ป่าภาคใต้ เมือง – พัฒนาครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์ที่นี่. 2558. 768 หน้า

ภาษาไทย : ภาษาไทย : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?words=%E0%89%82%E0%88%A1%E0%88%81&typeword=group>

ภาพถ่าย : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Wrightia+laevis#plantimages/1/105187832991d894ec521057e86f6fcbb5f32134.jpg>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

โมรี

Diospyros oblonga Wall. ex G.Don

EBENACEAE

ไม้ต้น สูงถึง 24 เมตร ลำต้นที่โคนเป็นปึก เปลือก สีเทาเข้มถึงดำ เรียบหรือแตกเป็นแผ่นหรือเป็นร่อง มีเส้นใย เปลือกในสีครีม ใน รูปของขานหรือเก็บรูปไปกลับ กว้าง 5-10 เซนติเมตร ยาว 14-30 เซนติเมตร ปลายหู่หรือเรียวแหลมลับ โคนหุ่หรือกลม เนื้อคล้ายหนัง เกลี้ยง เส้นใบโค้ง 12-20 คู่ คอยๆ จางไปยังขอบใบ เป็นร่องด้านบน เส้นใบอยู่เป็นขั้นบันได ขัดด้านล่าง ก้านใบยาว 0.8-1.7 เซนติเมตร ขนเกลี้ยง ดอกเพศผู้มี เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.2 เซนติเมตร เป็นช่อกระฉูกตามซอกใบหรือตั้งต้นใบเล็กน้อย มีหลายดอก ไม่มีก้านดอก กลีบเลี้ยงยาว 4-5 เซนติเมตร ปลายจักลีกเป็นแฉก (4)5 แยก ไม่ซ้อนกัน มีขันเส้นใหม กลีบดอกยาว 10-14 มิลลิเมตร สีเหลืองครีมถึงสีอมเขียว โคนเป็นรูปหลอด ปลายจักลีกริ่งหนึ่ง กลีบเป็นแฉก 4-5 แยก มีขันด้านนอก เกสรเพศผู้ 10-18 อัน รังไข่เป็นหมัน มีขัน ดอกเพศเมียเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.8 เซนติเมตร ออกเดี่ยวหรือ 3 ดอก ไม่มีก้านดอก กลีบเลี้ยงและกลีบดอกเหมือนในดอกเพศผู้ แต่ใหญ่กว่า เกสรเพศผู้เป็น หมัน 4-12 อัน รังไข่มีขันแน่น ผล ขนาด 2.5-3.5 เซนติเมตร ไม่มีก้านผล กลมหรือรูปไข่ ปลายกลมและบุ่ม โคนกลม มีขันแน่นเมื่ออ่อน เมื่อสุกแห้ง เมล็ดมีน้อยกว่า 10 กลีบเลี้ยงเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5-3 เซนติเมตร โอบหุ้มโคนผล ปลายจักลีกโคนเป็นแฉกตั้งตรง 5 แยก เป็นจีบและขอบเป็นคลื่น เส้นกลีบจาง มีขัน พับน้อย ในปีดิบที่ต่ำ

ข้อมูลข้างต้น : การค้นเอกสาร, โฆษณา พินดา สถาบันทรัพยากราก ภารกิจทางวิชาการ ไม่ปรากฏให้ได้ เช่น - พิมพ์ครั้งที่ 1- กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คู่มือพี. 2558. 768 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุธรรมชาติและสุราษฎร์ธานี

ภาพผล : <https://flora fauna web.nparks.go.th/special-pages/plant-detail.aspx?id=3945>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้เนกค่อ

Xanthophyllum flavescent Roxb.

POLYGALACEAE

ไม้ต้น สูงได้ถึง 36 เมตร เรือนยอดแน่น ลำต้นกลมตรง เมื่อแก่มีพุพอนตี้ๆ เปเลือก สีน้ำตาลอ่อนเทาเรียบ หรือขุรขะเล็กน้อยคล้ายข้าวตัง เปเลือกในสีส้มอ่อน ใน กว้าง 2-10 เซนติเมตร ยาว 5-20 เซนติเมตร รูปขอบ ขนานแกรมรี พับน้อยรูปไข่ถึงไข่กลับ ปลายเรียวแหลมหรือทู่ โคนทู่ ขอบเป็นคลื่นไม่สม่ำเสมอ โค้งขึ้น ในแก่ เกลี้ยงทั้งสองด้าน สีเขียวเป็นมันด้านบน สีเขียวอ่อนเหลืองมีตุ่นเป็นรูกระยะด้านล่าง ไม่เป็นวง เส้นกลาง ในบุนเด็กน้อยด้านบน หนากว่าเส้นใบข้าง เส้นใบข้างเล็ก 4-10 คู่ ไปสี่มอกกันเป็นเส้นขอบใบ ครึ่งบนของใบ เส้นใบอยู่เป็นขันบันได ก้านใบยาว 0.7-1.5 เซนติเมตร เกลี้ยงหรือมีขันที่โคน มีต่อม 1 คู่ ที่ครึ่งบน ดาใบขนาด 0.5-1.5 มิลลิเมตร อยู่ที่จ่ำงใบ ไม่เห็นอี้ขึ้นไป ไม่มีก้าน มีขันแน่น ดอก ขนาด 1-1.5 เซนติเมตร สีขาว ดอกแก่สี เหลืองสด (แห้งสีส้มอมเหลือง) ส่วนมากมีแต้มสีส้มอมเหลืองที่โคนของกลีบดอกบน 2 กลีบ ออกเป็นช่อแทรก แขนง ที่ปลายกิ่งและจ่ำงใบ (ไม่เห็นอี้ขึ้นไป) มักมีหลายช่อตัวยกัน ยาวเท่ากับใบหรือยาวกว่า แกนช่อเล็กและ แบบ ข้อป่อง มีต่อมชัด ก้านดอกยาว 3-7 เซนติเมตร มีขันเล็กสันแน่น อย่างน้อยเมื่อยังอ่อน กลีบเลี้ยงยาว 3-6 มิลลิเมตร กลีบในใหญ่ที่สุด กลีบดอกยาว 6-14 มิลลิเมตร กลีบข้างยาวที่สุด กลีบบนโค้งกลับ เกสรเพศผู้ยาว 6-12 มิลลิเมตร แยกกันหรือโคนอาจเชื่อมกัน รังไข่มีสันและตุ่นค่อนข้างชัด เกลี้ยงหรือกระยะที่ปลายสัน ก้านเกสรเพศเมียมีขัน ผล ขนาด 1-2 เซนติเมตร ก้านผลใหญ่ ยาวได้ถึง 0.7 เซนติเมตร ทรงกลมหรือรูปไข่ ปลายมีจะงอยชัด มีสันหรือตุ่นเล็กน้อย เปเลือกหยาบ มีขุบหรือค่อนข้างเกลี้ยงยกเว้นที่ปลาย สีเขียวอม เหลืองถึงน้ำตาลครีมหรือสีอ่อนดำ เมล็ด 1-2 เมล็ด พนกระยะในป่าดิบที่ยังไม่ถูกทำลายมากนัก บางทีพบ ขันบนหินปูน เป็น *xanthophyllum* ที่พบมากที่สุดในประเทศไทย มีลักษณะที่แปรผันมาก

ข้อมูลอ้างอิง : การ์เดนเซอร์, ไรมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อุตสาหกรรมพืชและเคมีพืชอิสระ จำกัด (มหาชน), 2561, 880 หน้า

ภาพประกอบ : http://www.phytoimages.siu.edu/imgs/benctan//Polygalaceae_Xanthophyllum_flavescent_35395.html

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ตัน ขนาดกลางหรือใหญ่ สูง 15- 37 เมตร เรือนยอดแตกแขนงมาก ต้นแก่เป็นร่องหรือมีพุพอน เปลือกสีน้ำตาลครีมหรือน้ำตาลเทาอ่อน หนามากกว่า 5 มิลลิเมตร ขรุขระหรือแตกเป็นเกล็ด เปลือกในสีครีมหรือสีน้ำตาล มีเส้นใย ในเวียนแน่นที่ปลายกิ่ง เจริญไม่ลึกลึกลง (มีตายอด) จนในที่สุดยาวได้ถึง 120 เซนติเมตร ใบอยู่มีได้ถึง 15 คู่ ออกกิ่งตรงข้าม กว้าง 4-13 เซนติเมตร ยาว 8-40 เซนติเมตร รูปไข่ถึงรี ปลายเรียวแหลม สัน โคนรูปลิ่มเบี้ยว ในอ่อนสีอ่อนแดง ในแก่ห่านคล้ายหนัง เกลี้ยงหรือมีขันหมายบนเส้นกลางใบด้านบน ด้านล่างสีอ่อนกว่า มีขนอย่างน้อยบนเส้นใบหลัก ในแห้งสีน้ำตาลแดง เส้นกลางใบเป็นร่องด้านบน เส้นใบ 10-15 คู่ โค้งชัน เก็บบุนเด้านล่าง ก้านใบย่อยยาว 0.5-1.2 เซนติเมตร มีขนละเอียดสีฟางแล้วเกลี้ยง กิ่งใหญ่สีน้ำตาลเข้ม รอยแพลงและซ่องอากาศชัด มีขันสีนิมมีแล้วเกลี้ยง บางทีมียางขาว ดอก สีขาวหรือเหลืองอ่อน เป็นช่อแตกแขนงหรือไม่แตก ยาวได้ถึง 50 เซนติเมตร ที่ขอกใบหรือเหนือขอกใบมีขัน ก้านดอกยาวได้ถึง 4 มิลลิเมตร ใน ประดับยั่วยุรูปแผ่นยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร รูประฆัง ขอบไม่มีจัก ด้านนอกมีขอกลีบดอก 3-5 กลีบ กว้างประมาณ 2.5 มิลลิเมตร ยาว 12-25 มิลลิเมตร เก็บเท่ากัน ช้อนกันรูปช้อนปลายแหลม หลอดเกรสรูปผู้ยาวยได้ถึง 18 มิลลิเมตร ปลายจัก 6-9 พู พูแตกง่าย ยาวได้ถึง 2.5 มิลลิเมตร ด้านในมีขัน อับเรณู 6-9 อัน ยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงหรือมีขัน รังไข่ 4 ช่อง ฐานฐานดกรูปวงแหวน เกลี้ยง ขนาดประมาณ 1 มิลลิเมตร ก้านเกรสรูปเมียยาวได้ถึง 14 มิลลิเมตร มีขันยกเว้นปลาย ยอดเกรสรูปเมียกลมหรือรูปจาน ผล กลม โคนแคบ ยาวได้ถึง 1.5 เซนติเมตร เป็นช่อห้อย อ่อนมียางขาว ลูกสีแดงอมส้ม แตก 3-4 เสียง เมล็ดใหญ่สีน้ำตาลแดงถึงดำ เยื่อหุ้มสีแดงอมส้ม พับในปีกิบพื้นที่ตា จังหวัดเพชรบุรีขึ้นไปถึงภาคเหนือของไทย พืชชนิดนี้เป็นข้อ *C.siamensis* ในหนังสือไม่มีองหนை

ข้อมูลต่อไปนี้ : ใหม่อน การ์เดนเซอร์, พินดา สิงห์สุนทร กองงานด้า ขยายผล ไม้ป่าภาคใต้2 – ที่นั่นพัรร์ที่ 1, กรุงเทพฯ :โครงการจัดพัฒนาพืชป่าไฟ, 2559, 792 หน้า

ภาพถือ : https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Plants_Chisocheton_cumingianus_DSCN8683_01.jpg

ภาษาอังกฤษ : <http://crassa.cocolog-nifty.com/blog/2014/10/siphonodon-cela.html>

Pseudoclausena chrysogyne (Miq.) T.Clark

ยมลูกลีบ(สังเครียดใบมัน)

MELIACEAE

ไม้ต้นเล็ก ไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 12 เมตร เรือนยอดกระฉับกระเฉย ลำต้นคด เปลือก สี่น้ำตาลอ่อนถึงน้ำตาลอ่อนเทา เรียบถึงแตกเป็นแผ่นๆ เปลือกในสีอ่อนถึงน้ำตาลแดง เนื้อเรียบ มีกลิ่นคล้ายผั่งดิบ ใน ยาว 20-30 (40) เซนติเมตร ในประดุจแบบขันยกดเดียว ในบ่อย 2-3(5) คู่ กว้าง 2.5-7 เซนติเมตร ยาว 5-16 เซนติเมตร (ใบที่โคนเล็กและกว้างกว่า) รูปไข่ลีบ ปลายเรียวแหลมสั้น โคนแคบค่อนข้างเบี้ยว เนื้อคล้ายหนังบาง เกลี้ยงทั้งสองด้าน หรือมีขีนทั่วไป เผพะบนเส้นกลางใบด้านล่างไม่มีเมูล ไม่มีต่อม เส้นใบ 6-8(10) คู่ แต่ละคู่ห่างกัน มีเส้นใบสั้นแซม แบบ ด้านบนมูนด้านล่าง เส้นใบอยู่บนทั้งสองด้าน ในข้างก้านใบอยู่ยาว 0.4-1 เซนติเมตร ปลายไม่พอง ในปลายมีก้านใบยาวได้ถึง 2.5 เซนติเมตร ก้านช่อใบยาว 4-8 เซนติเมตร ด้านบนแบบเล็กน้อย ดอกสีขาวหรือสีเขียวอ่อน ดอกสมบูรณ์เพศและดอกเพศผู้ต่างกัน ออกเป็นช่อแน่น หรือแตกกิ่งกระฉะ ยาว 2-4(8) เซนติเมตร ตามซอกใบบ่นๆ หรือเป็นกลุ่มใกล้ปลายกิ่ง แกนกลางช่อเกลี้ยง หรือมีขีน กลีบเลี้ยงยาว 1.5-2 มิลลิเมตร สีเขียวอมเหลือง จักลีกเป็นพุ่มๆ 5 พุ่ม กลีบดอกแยก 5 กลีบ กว้าง 1.5-2 มิลลิเมตร ยาว 3-5 มิลลิเมตร รูปรีแคบถึงขอบนาน ปลายแหลม ช้อนกันในติดอก เกสรเพศเมีย 10 อัน ยาวประมาณ 2-3 มิลลิเมตร โคนเชื่อมติดกัน เป็นหลอดสั้นขึ้นมาที่ 1/4-1/2 ของก้าน เกสรเพศผู้รูปคล้ายสายเข็มขัด ปลายแตกง่าม มีอับเรณูติดระหว่างชี้พุ่ม รังไข่ 4-5 ช่อง มีขีนแข็งสีทองแน่น ไม่มีจานฐานดอก ก้านเกสรเพศเมีย ยาวประมาณ 0.5 มิลลิเมตร ยอดเกสรเพศเมียค่อนข้างเป็นพุ่มๆ 2 พุ่ม ขนาด 1.3-1.8 เซนติเมตร ค่อนข้างกลม ปลายจ้มมีจังอยู่เบี้ยวยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร มีขีนสีสันมีนา้มียาวขาวบางๆ แกกไม่แตก เมล็ด 1(2) เมล็ด รูปรี ยาว 0.8-1.3 เซนติเมตร สี่น้ำตาลเข้ม เป็นมันเงา ไม่มีเยื่อหุ้ม พับในป่าดิบที่ต่ำ สูงได้ถึง 600 เมตร หรือพับในบริเวณที่ขึ้นในป่าดิบ- ป่าไผ่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อมูลอ้างอิง: ใบอนุญาตใช้สิทธิ์ พิเศษ สิทธิบูนทรัพย์ กองงานคุ้มครองฯ ให้ประกาศได้เมื่อ 2 - พิมพ์ครั้งที่ 1 - กรุงเทพฯ : โครงการจัดทำพิมพ์ไฟฟ้า. 2559.

ภาษาประกอบ : <http://npic-surat.com/web/index.php/2013-07-23-06-43-31/m-o-p-r/meliaceae-/143-meliaceae?showall=1&limitstart=1>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้นผลัดใบ สูง 15-25 เมตร ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก ก้าน ใบยาว 30-60 เซนติเมตร ในย่อยมี 11-21 ใบ รูปหอกแגםขอบขนาน กว้าง 3-7 เซนติเมตร ยาว 5-13 เซนติเมตร โคนใบมน ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ดอก สีเหลือง ออกเป็นช่อที่ปลายยอดกลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ รูปถัวय กลีบดอก 4-5 กลีบ เกสรเพศผู้ 8-10 อัน เชื่อมติดกันเป็นหลอด ผล เป็นผลแห้ง รูปไข่ ขนาด 3-5 เซนติเมตร เมื่อสุกสีดำ แตกออก พับท่อนเดียว เอี้ยดวันออกเฉียงได้ พับทั่วไปตามป่าดิบแล้ง และป่าผลัดใบผสม ที่ระดับความสูง 300-800 เมตร ออกดอกช่วงเดือนกันยายน

อ้างอิงจากเบอร์, ไม่อน พินดา สิงห์สุนทร ก่องกนกดา ชาญฤทธิ์ ไม้บ้านใต้ แม่น – พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ โครงการจัดพิมพ์ปีที่ 2558. 768 หน้า: ภาคประกอบ

ภาษาประกอบ : ภาษาไทย/อังกฤษ : http://www.csbg.org/Database/Botanic_Book%20full%20option/search_detail.asp?botanic_id=2414

ภาพใบ : <http://www.herbarium.gov.hk/subpages.aspx?id=11094>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

